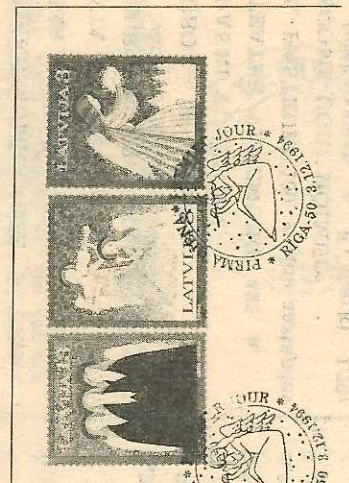
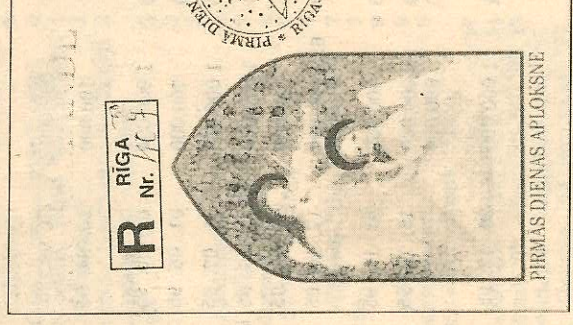
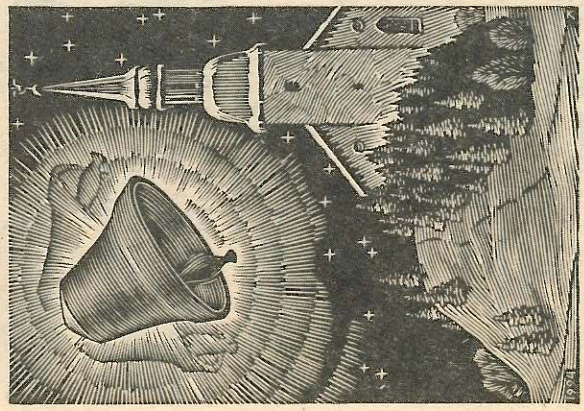

HIIU KOGUJA 1(23) 1995

INFOLEHT KOLLEKTSIONÄARIDELE

Ilmub 6 korda aastas.

Uued postmargid

Novembris ilmus lisatrükk (100 000 tk.) 20 kr käibemarki, tellimusnumbriga 080-09-1994. Võrreldes esimese trükiga 8. septembrist 1993. a. (046-07-1993) on värvierinevused väikesed, kuid kõrvutades siiski märgatavad.

9. detsembril ilmus Eestis Rootsi kuninga Gustav II Adolfi 400. sünniaastapäeva tähistamiseks 2 kr 50 s maksev postmark. Eesti ajalukku jäi aastail 1611–1632 valitsenud Gustav II Adolf elukõige kui Tartu Ülikooli asutaja aastal 1632. Ljaks sellele tasub märkida, et neil aastail asutati Gümnaasiumid Tartus (1630) ja Tallinnas (1631) ning reformiti nõhjalikult siinset haldus- ja kohtukorraldust.

Margi kujundas Rootsis elav eestlasest kunstnik Vello Kallas. Margi tellimusnumber on 081-11-1994, trükiarv 1 085 700 eksemplari.

Jõuluterivitus Ago Kivilt Otepäält. Läti jõulumargid EP-ümbrikul.

Hiiu Koguja soovib oma lugejaile ÕNNE ja EDU 1995. aastal!

Tahaks loota, et tänava jõuavad meie kollektsionärid arvu-
kalt Euroopa näitustele, messidele ja kokkutulekutele, et kas-
vavad meie rahvusvahelised sidemed. Julget pealehakkamist!

EESTI MUINSUSKAITSE SELTSI JÕULUTERVITUS 1994

EESTI MUINSUSKAITSE SELTSI JÕULUTERVITUS 1994

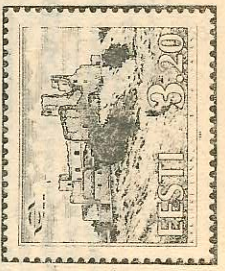
EMS suveniirplokk 1994. a. jõuludeks.

KOLLEKTSIONÄARIDE KOKKUTUJEKUD:

- 28. 01. kella 9—15 Tartus, Munga 12 (Treffneri Gümnaasium);
- 29. 01. kell 10 Tallinnas, Vilde tee 69 (Tallinna 37. keskkool);
- 5. 03. kella 9—15 Tartus, Munga 12 (Treffneri Gümnaasium).

28. detsembril lisandus Eesti linnuseid tutvustavale käibemarkide sarjale Rakvere linnust kujutav 3 kr 20 s mark. Nagu eelmistegi, on ka selle margi kujundus kunstnik Jaan Saarelt. Margi tellimusnumber on 082-11-1994 ja orienteeruv trükiarv 2 miljonit.

R E Eesti Post postmarkide väljaandmise programm 1995. a.

MATSALU LOODUSKAITSEALA	1,70	1 500 000	26. 01. 95
	3,20	700 000	
FAO	2,70	1 000 000	28. 02. 95
MUHU RAHVARIIDED	1,70	1 500 000	30. 03. 95
	1,70	1 500 000	
MAKSIMUMKAARTE 2 TK.	1,70	1 000 000	20. 04. 95.
VIA BALTICA		100 000	20. 04. 95
VIA BALTICA plokk			
EUROPA (50 aastat fašismi- vangide vabastamisest)	2,70	1 000 000	04. 05. 95
ÜRO — 50. aastapäev	4,00	700 000	01. 06. 95
PAKRI TULETORN	1,70	1 000 000	05. 07. 95
TEATER VANEMUINE 125. a.	1,70	1 000 000	15. 08. 95
L. PASTEURI 100. surma-aastapäev	2,70	700 000	20. 09. 95
SOOME-UGRI HÕIMUD (väikepoogen a' 6 marki 1,70)	6x1,70	6x1 000 000	17. 10. 95
A. KUNILEIDI 150. sünniaastapäev	1,70	1 500 000	01. 11. 95
JÕULUD	1,70	2 000 000	15. 11. 95
	2,50	800 000	
MAKSIMUMKAARTE 2 TK.	2,00	1 000 000	20. 12. 95
«HOIA EESTI MERD!»			

Markide nominaalid võivad muutuda.
Tiraažid on orienteeruvad.

Oksjonihäämri alt

FILATEELIAOKSJON 3/94 toimus Peapostkontoris 26.11.1994. a. Müügil oli Eesti postmarke, poog-naid, postisaadetiisi Eestist ja Ees-tisse, välismaa marke, kirju ja kaarte, kirjandust, albumeid ja postkaarte — kokku 401 numbrit. Kõrgeim alghind oli rühmal Ing-lismaa markidel (228 tk.) — 1500 krooni. Järgnesid 1200 krooniga Eesti poogensari (O. E. S.) Mi 138—141 (müügihind 1300.—), NSVL 1980.— 1991. a. postmargid, Rootsi margid 1980—1986 ja Soome Mi 8 kirjal (müügihind 1200.—). Hoopis kõrge-male tõusid aga Eesti Mi 2A (Nem-malzi garantii), mille alghind oli 900.— (2800.—), karp Eesti post-marke 100.— (1750.—) ja ka album Eesti markidega alghinnaga 100.— tõusis veel 1250 kroonini.

EMS TÄHTPÄEVATEMPLID

1994. a. 3. jaanuaril oli Eesti Muinsuskaitse Seltsis kasutusel suveniirtempel, mis tähistas 75 aasta möödumist vaenlase edasitungi peata-misest Vabadussõjas.

Tänavune EMS-i tähtpäevatempel 3. 01. 1995. tähistas 75 aasta möödumist relvarahu kehtima-hakkamisest Eesti Vabadussõjas. EMS kõrval-templitena kasutatud tähtpäevatemplid on teh-tud sel juhul, kui Eesti Post ei ole vastavat tähtpäeva võtnud oma eritembeiduste program-mi.

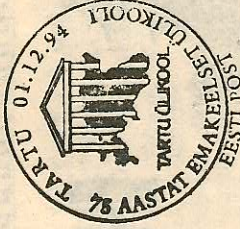
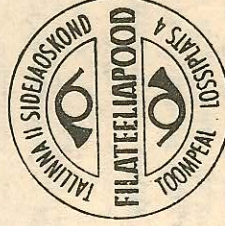
UUS FILATEELIAPOOD

5. detsembril avati uuesti Tallinna II sidejaoskond Toompeal Lossiplat-si 4. Uutes nägusates ruumides ol-avad ka Eesti Posti Filateelia-pood. Poodi tutvustavad kaks kõr-valtemplitena kasutatud reklaam-templid.

FILATEELIAPOOD

Toompeal
Lossiplats 4
POST

Aastalõpu eritempel Tartust.

1995. a. eritemplid

2. veebruar Tartu
Eesti—Vene rahuleping 75
Tartu rahulepinguga tunnustas Ve-nemaa igaveseks ajaks Eesti Vaba-riigi suveräänsust sama lepinguga kindlaksmääratud territooriumi üle.

16. veebruar Tartu
Krahv Friedrich von Bergi
(16. II 1845—22. III 1938) 150.
sünniaastapäev.

26. märts Tartu
Eesti Üliõpilaste Selts 125

22. aprill Tallinn
Eesti Filatelistide Liidu III
kongress Tallinnas

1. juuni Narva
Narva linna 650. aastapäev
Narva sai 1345. aastal linna-õigused Taani valitsusest.

4. juuli Tartu

Tartu Eesti Põllumeeste Selts 125.
Asutatud Johann Voldemar Jann-seni algatusel.

1. juuli Elva
Filateeliaklubi «Estonia» näitus
Elvas

9. september Tallinn
650 aastat veevärki Tallinnas,
mille rajamiseks loa 29. sept. 1345,
alla kirjutatud ürikuga andis Taani
kuningas Waldemar IV.

2. oktoober Narva
Balti raudtee 125
1869. aastal ehitama hakatud Pe-terburi—Tallinna raudtee avatser-e-
moonia toimus Narvas.

9. oktoober Kunda
Kunda Tsemenditehas 125

10. oktoober Tallinn
Oüümpiavõitja Alfried Neulandi
sünnist 100 aastat

Siit nurgast ja sealt nurgast

Riigiettevõtte «Eesti Post» taastab
Eesti Postimuuseumi. Asukohaks
saab Tartu tuleval aastal avatav
uus postimaja.

Huvitava otsuse on vastu võt-nud Saksa post. Kõik tulevased postmargid v. a. «Vaatamisväärsus-te» tavalari, anda välja kümne-margiste väikepoognatena. Täolise otsuse taga võib arvata lisandunud rõhuasetust filateliale. Arvesse võttes Saksaama suurust, tundub selline otsus esialgu küll mõneti üllatavana.

Hiiu Koguja 1990.-1994. a. SISUKORD

1. BIBLIOGRAAFIA

Viigipuu, Elmo	Filateelaartiklid väljaandes «Side, raadio ja televisioon» 1989. aastal	1	3
	Tutvustame kirjandust 1-7; 2-7, 8; 6-8; 7-8; 8-8; 9-7; 10-8; 11-8; 12-8; 13-7; 14-8; 15-8; 16-7, 8, 17-8; 18-7; 19-8; 22-8		
	Ümbrike ametlik hinnakiri ilmunud	3	5
	Sõsarlehtede lehekülgedelt	3	7
	Soome postkaardiraamatud	3	8
	Tere tulemast, EFi!	4	1
	Tutvustame kirjandust	4	8
	Ilmus kvartalikiri «Eesti Kollekttsionäär»	5	8
Kiiler, Ülo	Vaatan ja tunnen kadedust...	20	8
	Taas ilmus EFi!	21	2
	Eesti kodurahad	21	7
Otsason, Jaan	Pastas ir Filatelija Lietuvoje	21	7

2. EKSLIBRISTIKA

Vaher, Priit	Ekслиbristest	2	6
(Otsason, Jaan)	«Lembit Lõhmus	4	4
	Eesti ekслиbrisekunstnike signatuur	11	4-5
	Kuidas vahetada ekслиbriseid?	12	3
	X ekслиbrisenäitus Linnamuuseumis	16	8
Sova, Jaak	Ekслиbristide töömal	17	7
(Otsason, Jaan)	Ekслиbristid kohtusid Rakkes	20	7
(Otsason, Jaan)	Ekслиbris Aboensis	20	7
(Otsason, Jaan)	Ekслиbris Lätis	21	6

3. FALERISTIKA (rinnamärgid, aumärgid)

(Puust, Mart)	Eesti laulupidude pabermärkidest	3	6
Kiiler, Ülo	Eesti Vabariigi saapamärgid	6	4
Kiiler, Ülo	Mütsimärkidest	7	4
Kiiler, Ülo	Möögad märkidel	8	5
Kiiler, Ülo	Märke meie skaudiliikumise algusest	9	4
(Kiiler, Ülo)	ÜENÜ märgid	10	4-5
Kiiler, Ülo	Eesti ekслиkskautide märgid	12	6
Kiiler, Ülo	Hädas võõra keelega	13	6
Kiiler, Ülo	Eesti Vabariigi aastapäevaga seotud märkidest	14	6
Kiiler, Ülo	Kas aastapäevamärgid?	16	6
Kiiler, Ülo	Mõned vähetuntud keraamilised laulupeomärgid	18	5
Kiiler, Ülo	Keelatud märgid	19	4
Kiiler, Ülo	Ühe märgi juubeliks	20	6
Kiiler, Ülo	Viljandi Paadimees	21	5
Kiiler, Ülo	Veel «erakordsetest» märkidest	21	6-7
	Bürokraatia pärl	21	8
Kiiler, Ülo	Väike loomake kaugest minevikust	22	5
Kiiler, Ülo	Veel järjepidevusest	22	5

4. FILATEELIA

4.1. ORGANISATSIOONILISED KÜSIMUSED

Viigipuu, Elmo	Hiiu Kogujate Selts	1	2
Golubova, Anna	Filatelistide liidud	1	4
(Otsason, Jaan)	Kuidas edasi	1	7
	Üheliidulisest kollekttsionääride ühingust	2	1-2
Viigipuu, Elmo	EFL volikogus	2	2
	FIP-i Londoni kongressilt	5	2
Viigipuu, Elmo	EFL volikogu koosseik	5	2
Reino, Mart	Hiiu Kogujate Seltsi aastakoosseik	5	2
Freimuth, Karl	Filateeliast Leipzgis täna ja enne Saksamaa ühinemist	5	3
	«Eesti Filatelistit RY»	5	3
Forsblom, Jari	EFL volikogus	6	2
Viigipuu, Elmo	EFL kongressi eel	9	2
	Eesti Filatelistide Liidul uus juhatus	11	2
	Mophila — Mõodne filateelia — Uusfilateelia	11	6
	Trükiavad Eesti uutel postmarkidel	11	6
	Seminar Ahvenamaa postis	14	3
	Filateelianäituste kohtumise koollitus	14	3
Viigipuu, Elmo	Sügishooaja avaakord — Tallinna kokkutulek	16	2
	Aasta koollitus Soomes	18	2
Viigipuu, Elmo	62. FIP-i kongress	18	2

Eesti maksumärgid III

KANTSELEIMARGID

Kolmandaks Eesti Vabariigi maksumarkide põhiligiüks olid kantseleimärgid.

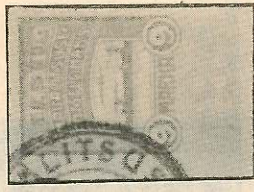
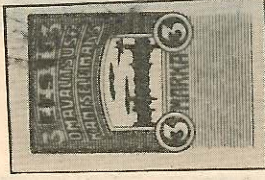
Kantseleimärgid võeti kasutusse umbes 1919. aastal üleriigiliste OMAVALITSUSE KANTSELEI-MAKSU MARKIDENA. Neid kasutati kohalikele omavalitsustele mitnevate maksumäärade tasumiseks kantseleiteenustel. See tõftu võib neid dokumentidel sageli näha koos tempelmärkidega.

A. ÜLERIIGILISED KANTSELEI-MARGID

ca 1919. a. lõigatud.

0-1- 3 marka sinine 18x29,5 mm

0-2- 9 marka heleroheline 18x29 mm

1928. a. perforatsioon 14

0-3 9 senti kollakasroheline 19x28,5 mm

0-4 25 senti pruun 20x30 mm

B. KOHALIKUD KANTSELEI-MARGID

Tallinna linn

ca 1923. a. perforatsioon 11,5

0-5 10 marka punane 22x39 mm

0-6 25 marka sinine 22x31 mm

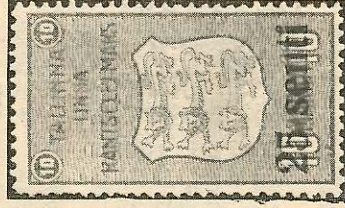

Eesti maksumargid

(Algus 3. lk.)

0—7 25 senti/10 marka

0—8 25 senti sinine 20x30 mm

0—9 25 Rpn/25 Senti

0—10 25 Rpn sinine 20x30 mm

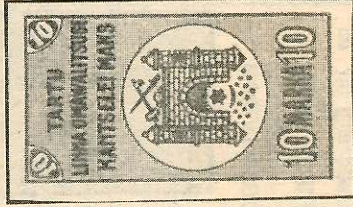
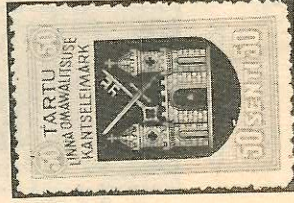
Tartu linn

ca 1919. a. lõigatud
ca 1919. a. lõigatud punane

0—11 10 marka punane

ca 1928. a. Perforatsioon 11,5

0—12 50 senti hall ja punane
20x33 mm

Võru linn

Perforatsioon 11,5

0—13 10 senti pruun 20x29,5 mm

0—14 25 Rpn/10 senti
(pealekirjutus käsitsi)

HIIU KOGUJA 1990.—1994. a. SISUKORD

Otsason, Jaan	18	«Hõbevalge» tegi aastakokkuvõtteid	8
Viigipuu, Elmo	19	Filateeliaseminar Tallinnas	2
(Otsason, Jaan)	21	Lätis filateelia abonentkaart	2
	22	Valime aasta postmargi	1
4.2. POSTIAJALUGU			
Kaldver, Ants	1	«HK» vastab (tempelmark postkaardil)	7
(Otsason, Jaan)	4	Tallinna perioodilised eritemplid	2
Valpi, Elmar	4	Hiumaa postiasutused Lello ja Tamarino	3
(Otsason, Jaan)	5	Erimistest hologrammi	3
	7	Kadumalainud postiasutus	2
	7	Registreerigem vanad kirjad!	7
Kaldver, A., Otsason, J.	8	Ületembeldus NSV Liidu franko- ümbrikutele	4
	8	Paide ületrukist	5
Kaldver, A., Otsason, J.	9	Täiendus «HK»-s 4 (8) ilmunud ületembelduste loetelule	3
(Otsason, Jaan)	9	Väljavõtte ühe žüriiliikme kirjutisest	3
		Ületembeldus NSV Liidu franko- ümbrikutele 1. 07. 1991 kuni 31. 12. 91.	
	10	Tallinna lilla eestikeelne kummitempel (15 kop.)	2—7
Lõhmus, Ants	11	Eesti üleminekuaja postitemplid	3
Tammisaar, A.	11	Tammisaare filateelia (postkaardid ja ümbrikud)	7
(Viigipuu, Elmo)	12	Postmarkide puudusest tingitud templite kasutamine Hiumaal	3
	12	Ajateenija tasuta kiri	3
(Otsason, Jaan)	13	Eesti Posti eritemplid 1992. aastal	3
	13	Valik idaposti	4
	13	Laevapost täna	4
Lõhmus, Ants	14	Jätkuv postühendus Soomega nõukogude okupatsiooni ajal 1941. a.	3
EFL postiajaloo uurimise komisjon	14	Vildakad postitemplid	5
(Otsason, Jaan)	15	Ületembeldus NSV Liidu 5-kop. frankoümbrikutele. Peapostkontori metalltempel. Tempelvärv must.	2—3
	15	See õnnetu ületruk	
	15	Vene postmargid Soome välisposti markidena	7
Osi, Harald	16	Tähelepanu — PPA võltsing	1
(Otsason, Jaan)	16	Eesti Post Stockholmis	1
	16	Lõunanaaber Läti	2
	16	Inglise postmarkide uudne perforatsioon	3
	16	Ettevaatust ofsetrukivead!	3
	16	Uued frankeerimismasina templid	4
	16	Ettevaatust võltsingud!	4—5
	16	Teadmiseks (Läti ületrukimarkidest)	5
	17	Posti eritemplid 1993. aastal	4
	18	Kõrgelt hinnatud Eesti margid	2
	18	Läti ületrukivõltsing	7
	19	Eesti Rahva Ühisabi maksumargid	2
	19	Tähelepanu, võltsingud!	2
	19	Milline on võltsitud, remonditud kogumisobjekt	2
	19	Eesti maksumargid I	3, 8
	20	Eesti maksumargid II	4—5
	21	Kõrvaltempel Jõgevalt	3
	22	Harukordne eestiteemaline eritempel Saaremaal	4
	22		4
4.3. POSTITARIIFID			
	5	Uued Eesti Vabariigi postsideteenuste tariifid alates 1. jaanuarist (1991)	2
	7	Eestis taas uued postitariifid	2
	9	Uut postitariifidest	2
	10	Uued (mõrtsukalikuud) postitariifid	1
	11	Üleminekuaja postitariife	2
	11	Venemaa uued postitariifid (rublades) alates 1. jaanuarist 1992	7
	11	Baltimaade postitariifid	2
	12	Pisut Gruusia postitariifidest	2
	12	Eesti, Läti ja Leedu Põhjamaade postiregioonis	2
Viigipuu, Elmo	13	Jälle tõusid postitariifid	1
(Otsason, Jaan)	17	Läti postitaksid 1918—1940	6
	19	Läti postitariifid (lattides)	2
	19	alates 15. 02. 1993	2
	22	Uued postitaksid alates 1. oktoobrist 1994	4

4.4. UUSVÄLJAANDED

Eesti omad postmargid	2	1
Omad margid — millised?	4	1
Posti aprillilülatus	6	1
Soome postmarkide 1991. aasta väljalaskeprogramm	6	3
Aprillilülatus on kasvanud uputuseks	7	1
Eesti Vabariigi postmargid käibel	8	1
Uued postmargid Hiiumaal	8	1
Faktilisi andmeid Eesti postmarkide kohta	8	2
Põhjala margid	8	2
Balti riigid Micheli kataloogis	9	3
Uued väärtustemplid	10	1
Balti margid «Scottis»	10	7
Jälle uued postmargid	11	1
Uued rullmargid	12	1
Margivihik «Mare Balticum»	12	1-2
Nüüd ka Eesti jõulumargid	13	1
Lõunanaabrite uued postmargid	13	2
Ahvenamaa uued postitemplid	13	2
Trükitud postimaksetähisega umbrikud	13	8
Eesti Posti 1993. a. eritemplite plaan	13	3
Eesti Posti 1993. a. emissiooni plaan	13	3
Uued postmargid: 14-1; 15-1; 16-1; 17-2; 6; 18-1; 20-1; 21-1.	16	2
Eesti Posti 1994. a. margiprogramm	16	2
Ahvenamaa postmarkide 1994. a. väljalaskeprogramm	17	6
Eesti Posti eritemplid 1994. a.	18	2
Postmarkide väljaandmise programm 1994. aastal	18	3
Otümpiamargid (Norra)	18	7
Uue rahvarõivateemalise seeria esimesed margid	19	1
Uued eritemplid: 20-3; 21-2; 22-3.	20	6
Teabetempel taas kasutusel	20	6
Frankotempel jõudis Hiiuomaale	21	1
Automaadimargid ka Lätis	22	2
Postmargiuudised	22	2
Lisamaks 20 krooni ehk riigitootajate võhiklikkus ja vastutatamatus	22	2
Ahvenamaa 1995. a. margiprogramm	22	8

(Otsason, Jaan)

5. FILOKARTIA (postkaardid)

Kaunis postkaardiseeria	1	5
«Hõbevalge» «Apollo» postkaardipäevadel	2	4
VII Uidlalupeo e. Tallinna III Eesti Laulupeo nummerdatud kaartide loetelu	3	7
Filokartia «Sovetski Kollektioneris»	5	5
«Eesti Raamatu» poolt välja antud postkaardikomplektid	6	6
Eesti skautlikud postkaardid ja reklaammargid	7	5-6
Rootsis Sõprusillad tugevnevad	10	2
Veel Eestis kasutatud Soome postkaartidest	12	7
Apollo '93 postkaardipäevad	14	2
Uno Ongi Eesti-temaatikaga postkaardid	14	2
Omavalmistatud postkaardid	14	7
Lisa Eesti pealetrükkiga varustatud Soome postkaartidele	15	7
Ühest ärakeelatud uusaastakaardist	16	6
«Apollo» postkaardipäevad	18	3
8. mail pühitseti Emadepäeva (postkaardikunstnik Ulrich Gross)	19	1
Osmo Omenamäki (OMPPU)	19	8
Ka Soome mimipostkaarte Eestist	22	6-7
	22	7

(Haavamäe, Mihkel)

(Otsason, Jaan)

(Haavamäe, Mihkel)

Otsason, Jaan

(Otsason, Jaan)

(Viigipuu, Elmo)

(Otsason, Jaan)

(Otsason, Jaan)

Otsason, Jaan

Otsason, Jaan

Otsason, Jaan

Otsason, Jaan

Kiiler, Ülo

(Kiiler, Ülo)

(Kiiler, Ülo)

(Kiiler, Ülo)

Eesti Vabariigi teenetemärkide

annetamise kord

Eesti Punase Risti teenetemärk

Ühel fotol põhinev hüpotees

Mõõgad teenetemärkidel

15

16

16

18

6-7

7

6-7

18

6-7

10

6-7

Eesti maksumargid

Nõmme linn

ca 1928. a. Perforatsioon 11,5
0—15 25 senti roheline 16x21 mm
0—16 50 senti roheline 23x32 mm

ca 1936—1940. Perforatsioon 14
0—17 50 senti roheline 16x21 mm

ca 1941. a.
0—18 50 Rpn/50 senti

Pärnu linn

ca 1928. a. Perforatsioon 13,5
0—19 25 senti pruun 20,5x30,5 mm

Otepää linn

1941. a. Perforatsioon 11
telliskivipunane paber
0—20 25 penni must 20x29 mm

Luunja vallavalitsus

1942. a. Perforatsioon 10,5
telliskivipunane paber
0—21 25 penni must 21x29 mm

Puhja vallavalitsus

25 penni ?

Võnnu vallavalitsus

25 penni ?

Pühajärve vallavalitsus

25 penni ?

5

6-7

10

6-7

Paar küsimärki paljude seast

Kollektsionäärini on jõudnud raamat Eesti kodurahadest. Ülevaade ilmub juba «Hiuu Koguja» numbris 5 — 1994.

Siinkirjutaja leiab selle raamatu kohta vaid kiitvaid sõnu. Autor on ära teinud tohtu ja tänuväärse töö seni nii vähe uuritud alal. Kui raske see töö on olnud, seda näitab suur küsimärkide arv kodurahade kirjeldustes. Kümmed uuriljad peavad veel tööd tegema, et neid küsimärke kõrvaldada ja paratamatult osa küsimusi siiski jääb. Aeg on oma töö teinud.

Püüdes anda oma panust sellesse töösse, püüab siinkirjutaja avaldada oma mõtteid paari raamatus toodud koduraha kohta.

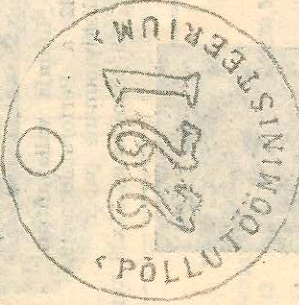
Juttu tuleb metallrahadest nr. 285 — Narva Veevärk ja 307 — Tallinna linnavapiga raha aastast 1910.

Nimetatud rahadel on 2 ühtelangevat tummust, mille poolest nad teistest metallsest kodurahadest erinevad: neil on oma järjekorranumber (1352 ja 1658) ja nende ülaservas on auk.

Just nende kahe erinevuse tõttu kipub siinkirjutaja kahtlema, kas ikka on tegemist kodurahadega. Miks oli vaja metallrahasid nummendada ja milleks neile auk (kui just ei ole tegemist hiljem kõrvaliste isikute poolt tehtud auguga, näiteks raha kaelaskandmise tarbeks)?

Allakirjutanu pole kunagi lähemalt kodurahadega tegeleanud, küll aga pikemat aega uurinud Eesti märkide ajalugu. Selle uurimise käigus on tema kätte sattunud ülalmainitud kahe tunnusega rahasar-naseid märke. Nende kohta kogutud andmed on näidanud, et tegemist on olnud kolmest liigist pärit esemetega:

1. Rüetehoiu numbrid.

Narva veevärgil küll vaevalt sellist rüetehoidu oli, üsna vähesel määral Tallinna linnas kasutati selliseks otstarbeks märki nr. 307.

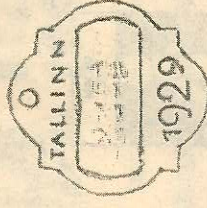
2. Koeranumbrid.

Ei jaganud Narva veevärk ka selliseid numbreid, kuid ehk ei ole võimatu, et 1910. aastal Tallinna linnavalitsus kasutas koerte registreerimiseks niisuguseid linnavapiga

(Otsason, Jaan)	8. MUUD TEEMAD	
	Saateks Mida peaks (kollektsionäär) teadma tollieskirjadest	1 1
	Inflatsioon	1 4
	Raamatukaubastu raamatuksjonilt	1 6
	31. 03 Tallinnas	
	Eesti evangeeliumi luteriusu kirikud	2 3
	Club «Baltic» (õllereklaamivahendid)	2 7
	Haridusest ja õppimisest	2 8
	Väärhinnangud murenemas	3 2
	Eesti oma raha. Ajalehe «Hiuu Koguja» kontseptsioon Eesti kroonile ülemineku kohta	3 2
(Otsason, Jaan)	Toimetaja veerg	5 1
(Otsason, Jaan)	Kloostri liköör ja piiskopi vein	9 1
Kiiler, Ülo	Vastuseid varem «Hiuu Kogujas» küsitule	9 5
	«Eesti Posti» äritegevusest	11 6
(Otsason, Jaan)	Kuidas töötab Soome postmargikeskus	12 2
(Otsason, Jaan)	Toimetaja veerg	13 1
(Otsason, Jaan)	Võltsingutest	13 2
Kiiler, Ülo	Beskujud ja traditsioonid (etiketidest)	14 6
(Kulo, Ants)	Väärtpaberid Eestis 1800—1940	15 5
	Eesti ja Vene obligatsioonid «ärkavad ellu»	15 5
Kiiler, Ülo	Omad ja võõrad. (Etiketid)	15 6
	Miks Eesti Post ei taha raha?	16 3
Otsason, Jaan	Head Uut-Aastat!	17 1
Kiiler, Ülo	Vaid üks liiduvabariik oma rahata	17 5
	Kodulinna motiiv pudelietiketidel	17 6
(Otsason, Jaan)	Eesti esimene õllepurk	19 1
	NSV Liidu sõjasaagset raha- ja asjade loterii piletid	19 3
(Otsason, Jaan)	Sigareti-(paberossi) kaardid	19 6-7
(Otsason, Jaan)	Sigareti-(paberossi) kaardid II	21 4-5
Otsason, Jaan	Uude aastasse	22 1
	Kas tingida...?	22 4
	9. NUMISMAATIKA-BONISTIKA	
(Otsason, Jaan)	Soome margad Eestis käibel	1 1-2
(Otsason, Jaan)	Eesti Vabariigi kahekroomise mündi «Toompea» erivariant	1 4
(Otsason, Jaan)	Omad rahad tulevad, millised nad peaksid olema?	2 2
(Otsason, Jaan)	Tsemendivabriku «Port-Kunda» võla-tähikud 1941. aastast	2 4
	Eesti oma raha (vana ajalehe järgi)	3 5
	Meenutades möödunut	3 3
	Nõukogude juubeli- ja mälestusmündid	3 4
	Soome uus kuldraha	3 4
(Otsason, Jaan)	Ühest vähetuntud medalist (Florence Nightingale)	4 5
	Inflatsioon	4 6
	Ootame oma raha — seniks mõned andmed dollarist	4 6
	Möödunud tänapäeva	4 7
	Saksmaa paberrahad	5 5
	Bonistika «Sovetski Kollektsoneris»	5 7
	Uut Eesti Vabariigi numismaatika ajaloos	6 1
	Inglismaa uued pangatähed	6 5
	Kataloogivälise Memeli sedel	8 4
	Pseudorahadest	8 7
	Numismaatika vanal Eesti- ja Liivimaal	8 6
	Täpsustus Eesti paberraha kataloogi	9 4
	Balti rahad	9 4
	Kas seni tundmatu rahavõltsija?	9 6
	Tartu oma (häda)raha	10 1
	Ukraina kupongirahad	10 7
	Barcelonna olümpiamündid	10 7
	Rahareformi läbiviimisest	11 1
	Meenemündid	12 4
	100 krooni? Arvamus	12 4-5
	Eesti käibemündid	12 5
	Rublad kõrvaldamise kohta ringlusest	
	Leedu Vabariigi	12 5
	Rublatsooni lagunemine	13 5
	Soome uued margad	15 3
	Ainulaadne olümpiarahaseeria	
	«Citius, altius, fortius»	15 3
	Läti saab kuldraha	16 1
	Saksa okupatsiooniga aegseid abimaksevahendeid I	17 4-5

„Otsason, Jaan	Saksa okupatsiooni aegseid abimaksevahendeid II	18	4
	Uus juubeliraha Soomes	21	8
	50-kroonine käibel	22	1
Otsason, Jaan	Viikingiaegsed mündileiud	22	4
	Eesti kodurahadest	22	7
10. RUBRIIGID			
	10.1. FILATEELIA ABC: 6-3,4; 7-3; 8-6; 9-5; 14-4		
	10.2. NÄITUSED		
	Avati Põhjamaade postkaardinäitus «Uhmne meri»	1	1
Viigipuu, Elmo	Filateelianäitus «Dago '89»	1	3
Viigipuu, Elmo	Postkaardinäitus Hiiuimaal	1	3
Viigipuu, Elmo	Esmakordselt filateelia maailmanäitusel	1	6
	Filateeliakonkursi «Hiiu Ruut '90» juhend	1	8
	Väike intiiimne näitusepaik	1	8
Otsason, Jaan	Järeldusi Põhjamaade postkaardinäitusest	2	5
Otsason, Jaan	Stamp World London '90. Muljeid maailmanäitusest	3	1, 3
Viigipuu, Elmo	«Hiiu Ruut '90»	3	2
	Näitused	3	3
	«Üle õilmitseva Eestimaa» («Mullest tunned Hiiuimaad»)	3	8
	«Mimu kallis kodupaik II»	4	4
	Estica '91 4.-7.07.91 Tallinn	4	5
	Näitused	5	3
	Filateelianäituse «Estica '91» tulemused	7	7
	«Estonia» I näitus	7	3
	«Dago '91»	7	2
	«Hiiu Ruut '92» tuleb	9	2
	1992. a. filateelianäitustest	9	2
	Filateeliakonkursi «Hiiu Ruut '92» juhend	9	3
	Filateelianäitus «Estonia '92»	10	6
	Näitused: Hiiu Ruut '92, Mophila-HV '92	11	2-3
	Näitused: M. Wendelini juubelinäitus, Europhilex '92, Genova '92, Porkkala '92, Tavast Ex '92, Mophila HV '92, Hiiu Ruut '92	13	7, 8
	Näitus 1993. aastal	13	8
	Balti Mere Mängude kollektiivide näitus	14	1
	«Nordia '93»	14	1
(Otsason, Jaan)	Järvenpää «Nordia» näitusel	14	2
	Filateelianäituse «Mare Balticum» reglement	14	2, 3
(Otsason, Jaan)	«Estonia III» Haapsalus	15	1
	Balti Mere Mängude kollektiivide näitus	15	2
	«Filatelia '93» ukse ees ja «Mare Balticum» tulemas	16	3
Otsason, Jaan	Filateelianäitus «Filatelia '93»	17	2
	... ja kohtumiku silmade läbi	17	2
	«Mare Balticum '93. Osavõtjad ja tulemused	17	3
	«Dago '93»	17	3
	«Hiiu Ruut '94»	17	3
	«Aboex-94» Turus	18	8
	Näitused	19	2
Viigipuu, Elmo	Filateelianäitus «Postipoisi paunast»	20	2
	«Finlandia 95», «Finposta 95»	20	8
	Näitused «Capex '96», «Mare Balticum», «Hiiu Ruut»	21	8
		22	3
	10.3. OKSJONIIHAAMRI ALT		
	Oksjon Kärklas	1	3
	Oksjonihamri alt: 3-4; 4-7; 5-4; 6-7; 7-7; 8-7; 9-7; 10-8; 12-7	8-7;	
	Klubi «Hõbevalge» oksjon	4	7
	10.4. SIIT NURGAST JA SEALT NURGAST		
	1-3, 5, 6; 2-4, 5, 6; 3-3; 4-3, 5; 5-5, 6, 7; 6-6, 7; 7-6; 8-5, 6; 9-3, 4, 7; 10-4, 5; 12-8; 13-5; 14-6, 7; 15-2, 6, 7, 8; 16-5; 17-5; 18-3, 5; 19-6; 20-3, 5; 21-3		
	11. SUVENIIRMARGID-KIRJASULGEJAD		
	Muinsuskaitse tähtpäevamargid	2	3
	Tallinn 1219—1919 Reval	6	3

Paar küsimärki...

numbreid. Ehk saab kontrollida, kuidas oli sel aastal lugu koeramaksuga ja koerte registreerimisega.

3. Ettevõtete tööliste isiklikud numbrid.

Selliseid metallžetooni, millel ettevõtte nimi, number ja ka auk ülaservas, on allakirjutanud ette juhtunud. Mõnel juhul on õnnestunud selgitada nende päritolu. Need on olnud tööliste töökohtade antud isiklikud numbrid, mis olid sageli läbipääsuloaks värvakontrolli juures, samuti pandi nad töökohtal stendile naela otsa (selleks auk) vastava numbri juurde ja nad võimaldasid ülemustel kontrollida, kes töölistest kohal on.

Narva Veevärgil võisid ju küll sellised tööliste numbrid olemas olla ja mingil määral võib see käia ka Tallinna žetooni kohta.

Millega tegelikult tegemist on, tuleb veel kindlaks teha. Allakirjutajana loodab, et siin toodud mõtted uurijaid abistavad.

Mis puutub kodurahadesse nr. 311 (Oleviste kodusandi märk), siis siin on küsimus märgi otstarbes. Kui oli ette nähtud, et selle vastu anti omanikule mingi söömaag, siis on muidugi tegemist kodurahaga. Kui aga söögi saamiseks püüas märgi ettenäitamisel, siis pole ju tegemist kodurahaga, vaid see on üks Eesti vanemaid märke, mis siis, et mitte rinnas, vaid taskus kandmiseks. Mida ütlevad arhiivid?

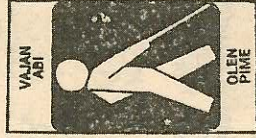
Veidi arusaamatuks jääb lisas toodud «Patty Millionäär» (470). Kas see oli reklaamraha? Pilet? Koduraha vist siiski mitte. Muidugi huvitav asi ja raamatus ära tuua selle võis. Siis aga võib-olla oleks võinud raamatusse võtta ka Vanemuise rekvisiit/reklaamraha — dollari imitatsiooni tekstiga «United States of Vanemuine — Om üts raha».

Jääb üle veel tänada raamatu autorit tehtud töö eest. Siin toodud on tagasihoidlik soov abistada. Suurem töö kodurahade kataloogi täiustamisel jääb kodurahade uurijate teha.

ÜLO KIILER

(Kulo, Ants)

15. OKTOOBER 1994
VALGE KEPI PÄEVA
30. AASTAPÄEV

15. OKTOOBER
VALGE KEPI PÄEV

ja mujal kasutatava tunnusemärgi kohta.

Palun selgitage, milline on üldse ja Eestis eriuimbriki ja -templite valmistamise, kasutamise ja säilitamise ning hoidmise kord. Kas filateliaas kuulub see õigus riigile või võib sellega tegeleda iga eraettevõtja oma ärantähtsusega? Kas eelmise aasta eritemplid võib ka järgmistel aastatel kasutada? Kas on lubatav ka eelmise aasta eriuimbriki keele ületrükk?

7. detsember 1994. a.

HANS KULM

Meile

kirjutatakse

Nägemisinvalidid Hans Kulm kirjutab:

Hiljuti käisin Tallinna Peapostkontoris ja märkasin akna nr. 20 ees letil Soomes, Rootsis, Inglismaal ja Norras kasutusel oleva nägemisinvalidi tunnusemärgiga kirjaümbrikke. Olen ise II grupi nägemisinvalidi ja seetõttu oli see mulle üllatuseks, sest minu teada ei ole Eestis tänaseni seda vajalikkust tunnusemärgi kasutusele võetud. Olen 1993. a. suvest ka ise taotlenud selle tunnusemärgi kasutusele võtmist.

Rõõmuga ostsin mitu 3 kr maksnud ümbrikut. Kodus luubiga ümbrikke uurides ja Pimedate ühingusse helistades, sest müüja sonul olevat see tehtud Eesti Posti ja PÜ koostöös, mu rõõm haihtus. Tunnusemärgil olev tekst — OLEN PIME — on väär ja eksitav. Nägemisinvalidide hulgas on ainult osa pimedaid, põhiline osa nägemisinvalidide on kaotanud suurema osa oma nägemisvõimest. Seega ei saa suur osa nägemisinvalidide väita, et nad on pimedad. See oleks peitus inimesele, kellelt palutakse abi. Seetõttu ei kasutata tunnusemärgil sõna ja mõistet PIME, vaid «olen nägemisinvalid, nõrga või halva nägemisega».

Lisaks sellele avastasim ümbrikul teksti — «15. oktoober 1994 Valge Kepi päeva 30. aastapäev». Ümbrikul olev 60-sendine postmark oli aga kasutatud 15.10.93 eritempliga. Pimedate Ühingu vastati mulle, et senini ei ole sellist tunnusemärgi ametlikult ega mitteametlikult kasutusele võetud. Samuti ei pea ka nemed teksti «olen pime» õigeks, sest see eristaks ainult kitsast gruppi nägemisinvalidide. Samuti pole nad tänavu osalenud eriuimbriku valmistamisel, küll aga 1993. aastal. Selline asi teeb meele nukraks. Kas Eesti Post on läinud invalidide arvelt «äri tegema»? Lisan kirjale koopia ostetud ümbrikust ja informatsioonist Soomes

ja mujal kasutatava tunnusemärgi kohta.

Palun selgitage, milline on üldse ja Eestis eriuimbriki ja -templite valmistamise, kasutamise ja säilitamise ning hoidmise kord. Kas filateliaas kuulub see õigus riigile või võib sellega tegeleda iga eraettevõtja oma ärantähtsusega? Kas eelmise aasta eritemplid võib ka järgmistel aastatel kasutada? Kas on lubatav ka eelmise aasta eriuimbriki keele ületrükk?

7. detsember 1994. a.

HANS KULM

Vastame esitatud küsimustele lühidalt:

© eriuimbriki valmistamise õigus on nii meil kui välismaal igal juuridliisel ja füüsilisel isikul. «Eesti Post» (Eesti Postmark) tähistab enda väljaandend spetsiaalsete firmamärgiga.

© Eritemplid valmistatakse minisuguse konkreetse sündmuse või tähtpäeva tähistamiseks ja neid võib kasutada ainult templil märgitud ajal. Nimetatud «eritemplid» kasutatakse vastavate posti poolt valmistatavate kustutustemplite kohta, mille jälgend lüüakse otse margile. Selline oli ka tempel «Valge kepi päev».

© Igasuguste mitte kustutatustemplite nn. «kõrval-» e. «suveniirtemplite» valmistamiseks ei ole praktiliselt mingit piirangut. FIP — Ülemaailmne Filatelistide Liit tunnustab aga näitusekõlblikeks vaid eritemplid, s. t. tähtpäevatemplid, millega on kustutatud postitaksevahendeid.

© Eelmise aasta kuupäevata kõrvaltemplit oleks võimalik ka järgmis(t)el aasta(t)el kasutada, millel peab alati olema õige kuupäev.

© Igasugune pealetrükk/ületrükk varasemalle eritempliga ümbrikkele on filatelistlikult väärtusetu. Seda sobib sõna «haltuura».

I ÜLEMAAILMNE OLÜMPIAFILATELISTIDE KOKKUTULEK

Lausanne'is Rahvusvahelise Olümpiakomitee asukohas korraldasid olümpiakogujad oktoobri algul oma esimese maailmamessi. ROK-i president Juan Antonio Samaranch kutsus — ja kõigest maailmajagudest voolasid kollektsoonärid.

Filatelistide kõrval olid ka olümpiamüntide ja -suveniiride kogujad. Kolme päeva jooksul võttis üle 1000 koguja kõigest maailma maadest osa mitmesugustest üritustest olümpiamuuseumis.

Üle 20 firmade müügilaua ja 50 vahetuslaua oli messihallis — isegi Venemaa kogujad pakkusid oma rinnamärke.

President Samaranch teatas, et ta tunneb nende päevade järel julgust kahe aasta pärast uuesti maailmamessi korraldada.

PALJUNDUSTÖÖD JA
KONTORITARBED KÕIK
ÜHEST KOHAST!

NB! KILEÜMBRIKUD
NAITUSELEHTEDELE!
FOTONURGAD!

KVALITEET ÜLEIAB
HINNA!

MÜÜRVAHE 30

OTSIN VAHETUSSÕPRA Eestist. Kogun kõike, mis puudub moorrrattaid: postkaarte, ümbrikke, rinnamärke jm. Vahetuseks otsin vajalikku või raha. Kirjad soome või inglise keeles.

Tapani Puttonen, Varsatie 10.
SF 41310 Leppävesi, Finland.

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:
EE0090 Tallinn, pk. 376
Väljaandja: AS HISAR LTD.
aadress EE3210 PÜHALEPA,
Palade.

AS Tareste trükikoda. 01. 95.
Tell. 45. 800. Maht 1 trkp.

Hind 5 krooni.